

FYZIKÁLNY A CHEMICKÝ DEJ

Pri **fyzikálnych dejoch** sa látky **nemenia** na iné látky. Môže sa **zmeniť veľkosť častíc danej látky, skupenstvo, tvar, farba, teplota, objem** a **hustota**.

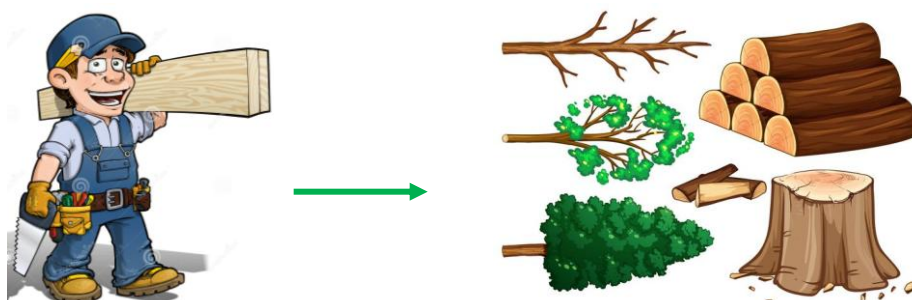
Pri **chemických dejoch** sa látky **menia** (mení sa zloženie látok) a vznikajú iné látky.

Príklad fyzikálneho deja zo života:

1) V lese vyrastú stromy. Drevorubači stromy vyrúbu a zostanú na ich

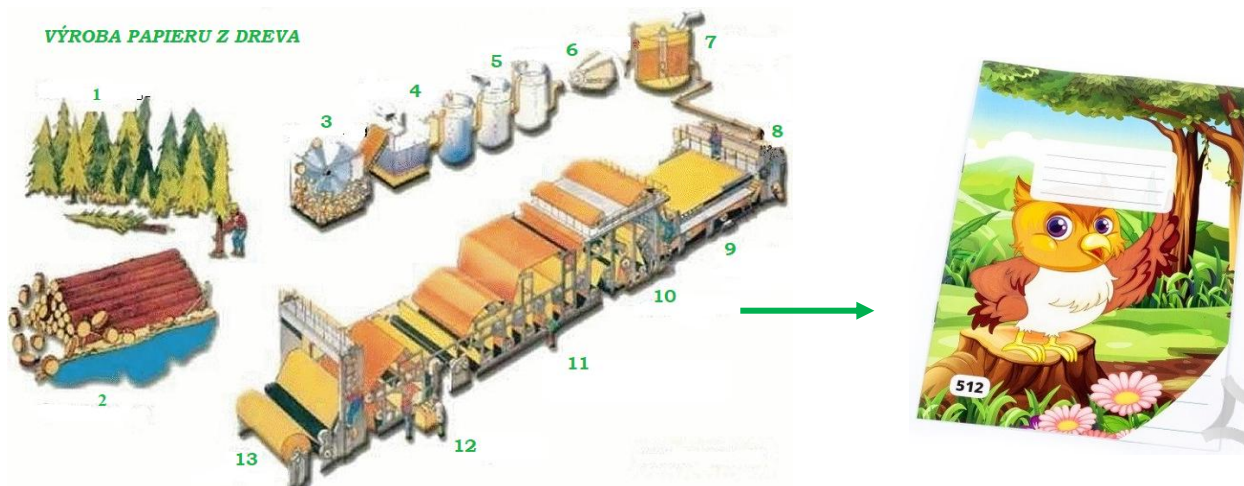

2) Piliari popíliu kmene stromov a pne na menšie časti.

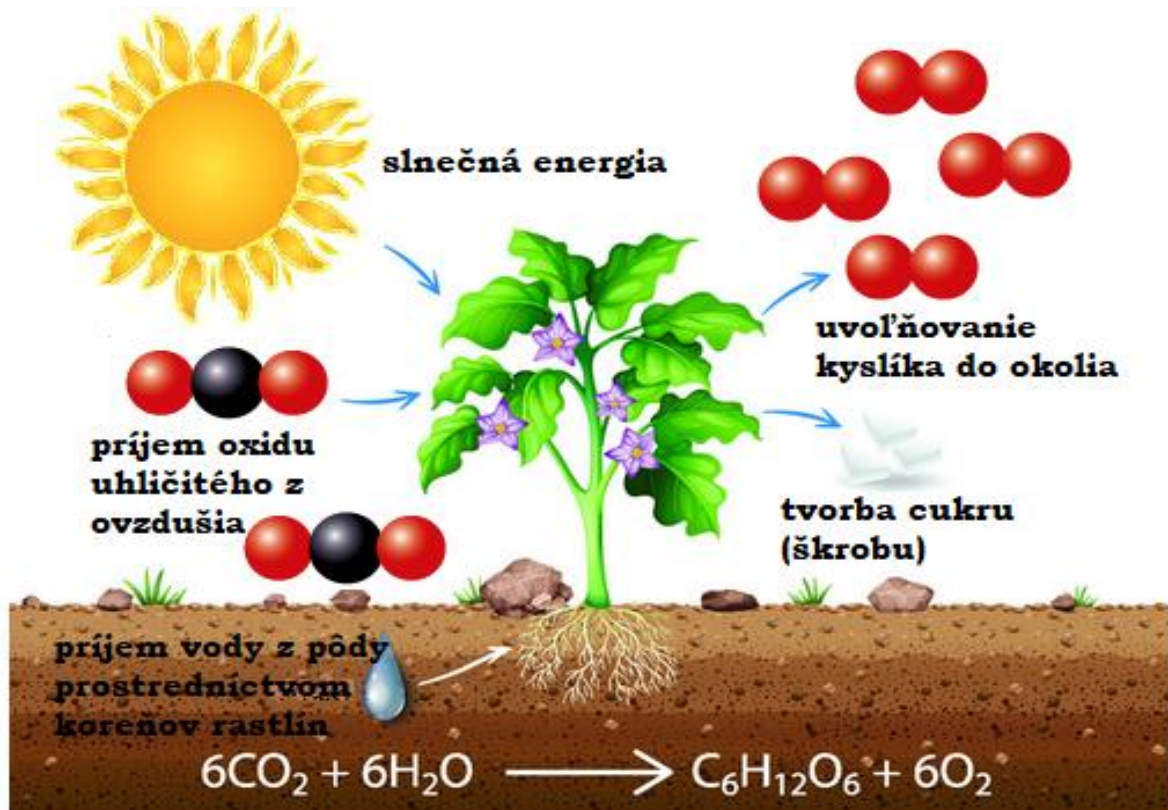
3) Tie odvezú do fabriky na výrobu papiera, tam sa popíliu na ešte menšie časti – štepy a rozložia ich na celulózu, z ktorej sa vyrába papier (zošity, toaletný papier, ...). **Zmenila sa veľkosť častíc látky, ale látka sa nezmenila**, preto výroba papiera z dreva je **fyzikálny dej**.

VÝROBA PAPIERU Z DREVA

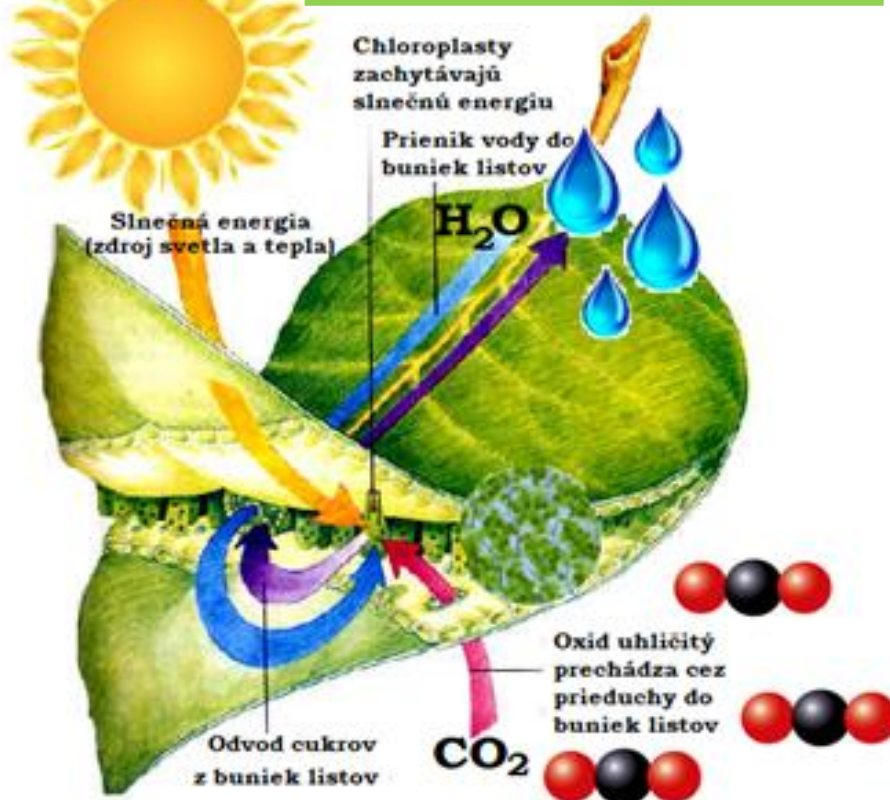

Príklad chemického deja zo života:

FOTOSYNTÉZA je **chemický dej**, pri ktorom **zelené rastliny** využívajú **slnečnú energiu**, **oxid uhličitý** a **vodu**, pričom do okolia uvoľňujú **kyslík** nevyhnutný pre život a tvoria **cukor** (glukózu). Dôležitá je prítomnosť zeleného farbiva **chlorofylu**. Dochádza **k zmene látok na iné látky**.

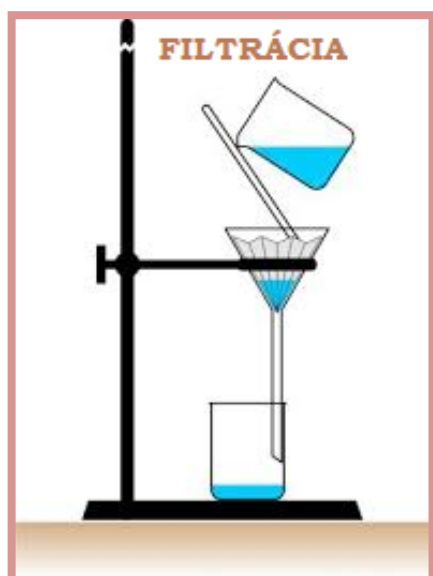
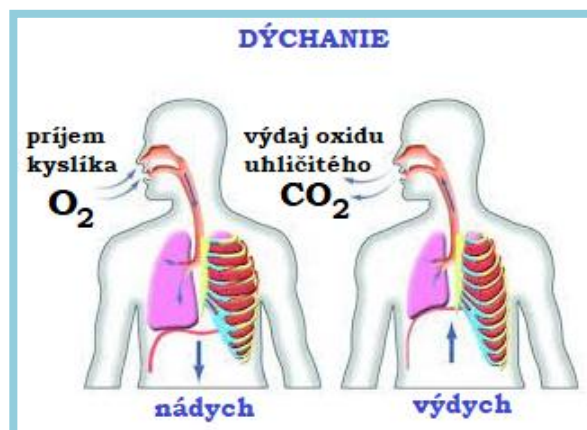
Detail listu pri fotosyntéze

Rieš nasledujúce úlohy.

1) Spoj obrázky s dejom, ktorý znázorňujú.

*Fyzikálny
dej*

*Chemický
dej*

2) Do nasledujúcej tabuľky doplňte buď písmeno F – fyzikálny dej alebo písmeno CH – chemický dej, podľa toho, o aký dej ide.

prebiehajúci dej	fyzikálny dej - F
	chemický dej - CH
kryštalizácia modrej skalice	
prelievanie kvapalín	
hnitie ovocia	
pečenie chleba	
tvarovanie plastelíny	
trávenie potravy	
neutralizácia	
rozpúšťanie soli	
výroba železa	
korózia	
zmäknutie čokolády	
krájanie chleba	
vznik vápencov	
skysnutie mlieka	
var vody	
kosenie trávy	
varenie karamelu	
kovanie podkovy	
pílenie dreva	
odstraňovanie vodného kameňa	
vysávanie prachu	
cedenie cestovín	
destilácia	
sušenie sena	
kompostovanie	
horenie etanolu	